сәһиде ибо

Qӧр́на мьн

hайнетhрам

СӘҢИДЕ ИБО

QÖР'НА МЬН

НӘШИРӘТА ДӘWЛӘТА ӘРМӘНИСТАНЕ
ЕРЕВАН 1963

С (Քրդ)
Ի 14

«Qöр'на мьн» бәрәвока шаирә ә'Wльнә.

Сәкиде Ибо дәнгбеже р'ожа мәйә ироинә, шаирWәтәнкьзә. П'арәкә шьеред бәрәвоке Wә'де хWәда газета «Р'йа тәзә»-да нәшьрбунә.

Щики башqә дьгрьн шьеред сатирйе, нава к'ижанада шаир qәрфе хWә ль Wан «ньвиск'ар» у «маqула» дькә, ед кö бь нәхWәндитйа хWәва, бь хәйсәтед хWәйә хьрабва мәрийед хәбатк'ар шәрпәзә дькьн. Шаири баWарә, кö мәрьвед öса нава ә'мре мәда Wә'дәлинә.

ՍԱՀԻԴԵ ԻԲՈ
ԻՄ ԴԱՐԸ
(Քրդերեն)
Հայաստանի պետական հրատարակչություն
(Հայպետհրատ), Երևան, 1963 թ.

САИДЕ ИБО
МОЙ ВЕК
(На курдском языке)
Армянское государственное издательство
(Айпетрат), Ереван, 1963 г.

Р'ӧҺЕ МЬН QӧР'НА МЬНӘ

Әз заньм бьлбьл һәнә,
Зәри у шилан чьнә,
Бьлурьм сәр лева wәт'ән,
Р'ӧҺе мьн qӧр'на мьнә.

«Мәм у Зин» зарки заньм,
Заньм «Хәще у Сиабәнд»,
Бьра әw хwәр'а хwәшбьн,
Исафа мьн дәwра мьнә.

Бә'р бун Фәqи у Хани,
Мәт'Һе дәwра хwә кьрьн,
Wан стра гозәл у кани,
«Ах» ль сәр лева-мьрьн.

Дьнә'льн Ангола, Алжир,
Азайә Куба qәшәнг,

Дьмьрьн капитале пир
У фашистед гезәвәнг.

Әз зьләк, дәwра мьн мешә,
Дәwра мьн һив кьрә гегә,
Галә кө дьчә гешә
Хуна мьн дьлда дьчә.

Дәwра мьн атом кьнарт,
Шир дае гиһандә мьраз,
Әw бу кут, буйә щәлат,
Бона мәрвайа херхаз.

Сахбьн, бьлбьл у шилан,
Нәхәйид, зәрйа тәрлан,
Кълама мьн дәwра мьнә,
Р'өке мьн қөрна мьнә...

1961

ПРОГРАМА ПАРТИАЕ

Qəрəт'у бу сəд сал бəре,
Бесьт'ар бу мьразе мə;
Ах у wахина к'əсəре
Хӧре мə бун, ле к'ан дəгмə.
Кал у бава худан дьр'ет,
Бьрчи дьман, левза, р'ьжи,
Зурӧа хуна wана дьмет
У к'исе wан дьбу т'ьжи.
Маркс, Энгелс кьрнə гази:
«Жь хəwе р'абьн, гəли бьра,
К'и hе qулə бей нəйнəси,
К'и бе малə чаwа фьрар»...
У т'əв р'абу хəлqе р'енщбəр,
П'алə, гӧнди дəст данə həв,
Ленин wанр'а бу сəрəскəр,
Хьлаз бу дəрд у рəвə-рəв.
Мьразе мə qəрəт'у бу

Р'ӧҥ һатә бәр, бу октйабр,
Бу ҷәмәки гәфгӧр'и зу
Дьнйа р'ьзи ажот у бьр.
Wәки диса мьразе мә,
Бесьҭ'ар у қәрәҭ'у бә,
Һатнә сәр мә п'әр'ани, мә'р,
Һатнә сәр мә ба у багәр.
Ордие wанә қӧр'ә, қӧҭ'ам,
Ҭьм батмишбун, сәкәсьзбун,
Ордие wанә ҷawa хӧлам
Милион һатьн, зо фәрәк чун.
Ле Wәҭ'әне мьн бу овкйан,
Р'ӧҥ да хәлқе сәхир бewар
У Wәҭ'әне мьн бу шәмдан
Нур да хәлқе фәқир, бечар.
Wәҭ'әне мьн шандә ә'рша,
Дьле дӧсьд милион кәса.
Буйә ҭ'әриқ, чь кӧ буйә,
Ҭ'әв е мәйә, чь кӧ һәйә.
Р'ожа иро шькьр кәзар,
Әм дьвиньн, әм дьхуньн,
Партиа, хәта тәйә нубар,
Wьр шәр' һәйә пешбәри шәр',
Бой азайе, бой ә'длайе.

Wьр шәр'к'арйә ль пеш ә'дәт,
Чь кӧ кәвнә у бет'аqәт,
Чь кӧ мина гәнд у гәмар
Сәр р'йа т'әзә дьвә кәсар.
Wьр шәр'к'арйә бона ә'мьр,
Кӧ ширьнә чаwа шәкьр,
Wәки qиз, хорт, wәки әwләд
Һәв р'амусьн бехоф, сәрбәст.
Wәки дайк бәр щолана
Т'ьме бь әшq бежьн лури,
Wәки т'ӧщар шаһ у п'адша,
Ль бәдәна мә нәвнә зури,
Wәки атом, кӧ жь малсәхәла
Мәрьвайе һатә дьне,
Мина кӧр'әки ширкәрам,
Дайка хwәр'а нәкә зьне.
Wьр шәр'к'арийә, кӧ хам, хопан
Бьбьн чайлах у гӧлстан.
Wәки Марс, һив, дьне-ә'лам,
Һащә сӧр'а һәвдӧ һәбьн.
Wьр шәр' һәйә, wәки т'ьвьнг
Бьвә дарк'олк бәр тәндуре,
Wәки т'оп у щәбьрханә
Бьвнәтитьк ль кьзуре.

Wьр шәр' һәйә, кӧ нәвие мьн
Ч'ирокада шер' заньбә,
Wәки мьразе калке мьни
Ч'әвдамайи миасәрбә.
Һәзар сианәт тәр'а, партиа,
Һәзар шькьр тәр'а т'ьме,
Тӧ чедьки бой мә һәмуйа
Шанәшина комунизме.

1961

EZDIKI.COM

СӘЛАМ, МОСКВА

О, сәлам Москва, тӧ к'ура эгьр,
Жь бәрхване Әләгәзе пьрискәке
ћьлбьр.
К. Щнди

Дьле мьнда ћәзар мьраз,
Ћәзар ћьсрәт у ћәзар' ћӧб,
Ч'әве мьнда ћәйр у ћәwас,
Сәр леве мьн ћәзар сәлам,
Ль qәфәса синге мьнда
Дьле милион-милион к'ӧрди.
Иро ль тә бумә меван,
Тӧ бажар'е мьни щнди,
О, тӧ мьраз, мәрк'әза зор,
Сәлам тәр'а, Москва сор.

Мьн бона тә анийә сәлам,
У ћекәле гӧл-сосьна,

Мьн бона тә анийә кьлам,
Ћөб у кәла кәзар дьла.
Мьн бона тә анийә пешкеш
Рамусана де у зара,
Кө сәрбәстьн, тьме аза,
Бьн шәмала рожа тәда.
О, тө бәхти, мәркәза зор,
Сәлам тәра, Москва сор.

Кәйрана тә, тәра рәwа
Дьле мьни тәри-щаћьл,
Бьра әз сәр Мәйдана Сор,
Бьвмә хwәли, бьвмә кәвьр,
Wәки нәвие мьн жи сәрбәст,
Бьвә меван ль пашла тә,
Wәки әw жи көбар бежә
Калке мьн жи вьра мьрйә.
Канийа шайе мәркәза зор,
Сәлам тәра, Москва сор.

1956

ПАЙИЗА МОСКВАЕ

Ә'зман пира нәмьрнәжи,
Ћьнгьл бь ав бунә тъжи,
Дьлоп дькьн, дьбьн баран,
Р'адьмусьн бан у мәйдан.

Бае диньк дькә гӧжин,
Ә'wьр бун гӧрмьк чawa ћьри,
Гӧлие даре кьрьн хӧшин,
Бәлг вәкәтьн чawa мьри.

У барана ньqьтк мьр'щан
Дьньqьтә у дьбарә,
Ль сәр шә'ра we qизка ћан
Дьбә мори у хӧбарә.

Ә'рд у ә'зман тә'в бунә йәк,
Ль ћәр дәра шьли, багәр,

Бьн сибәрке qиз у хортәк,
Ћәврa бунә дьл у щәгәр.

Әʼзмане пир, сефил, нәхwәш,
Щьлка әʼwра авит сәр хwә,
Бәлг жи бунә ћесре даре,
Бе нәмди хwә тенә харе.

Ле ћәр дәра әʼмре сәрбәст
Әшqа дьла дьбә кьлам,
Дьбә qнйат у дьбә бәхт,
Бәдәw дькә паиза ћан.

Паиза ћан, тәбйәт хwә жи,
Диле мәйә, әм хwәй, хӧдан,
Фьтьл дьдә, дькә qижин,
Доргәрa мә ль нав әʼзман.

1959

ЛЕНИНГРАДЕР'А

Әз һатьмә вьра,
Дьле мьнда бьһар,
Тәр'а нәзар сәлам,
Ћәзар баqе гӧла.

Ль соqаqе тәда
Тьме Ленин чуйә,
У бона мә нәмуйа
Әwи бе хәw буйә.

Wәки бьдә һьлдан,
Qулти, зерандьне,
Кӧ мә аза бькә
Жь нир, qәт'ьл, хуне.

Әз һатьмә вьра,
Дьле мьнда бьһар,
Тәр'а нәзар сәлам,
Ћәзар баqе гӧла.

*
* *

Дә бь хатьре тә, Ленинград,
Тә дьһельм дьчьм әз,
Ньһа ль wьр һивйа мьнә,
Эwра гӧла, Әлагәз.

Тӧ щолана Окйтабре,
Ленинград, қиза рʼьнд,
Чьқас тьшт әз жь тә дьвьм,
Чьқас гӧл у кәбандьн.

Мьн дьле хwә ль щәм тә һьшт,
Ленинград, қиза рʼьнд,
Мьнрʼа иро дьльн у пьшт,
Шанәшине тә бльнд.

Дә бь хатьре тә, Ленинград,
Тә дьһельм дьчьм әз,
Ньһа ль wьр һивиа мьнә
Чʼйае бльнд, Әләгәз.

1956

НЕВА

П'елə гӧр'ьн, п'елə һарьн,
К'əла Нева иро р'абуйə,
П'ела һəвр'а зарə-зарьн,
К'əла Нева иро р'абуйə.

П'елə сьпи, мина пəмбӧ,
Мина т'ука мəрьве дема,
Ль qрахе ч'ем дьк'əвьн,
Һеса навə иро Нева.

Нева, Нева, бəсə, бьк'əн,
Кӧ бьвиньм ə'йна р'уйе тə,
Р'əwше бьдə qьрахе хwə
Нева, Нева, р'əнəт бьвə.

П'елə гӧр'ьн, п'елə һарьн,
К'əла Нева иро р'абуйə,
П'ела һəвр'а зарə-зарьн,
К'əла Нева иро р'абуйə.

1956

ӘРМӘНИСТАН

Т'ӧ бука т'әзә иро бәр п'әрде,
Шәwq жь тә дьчә ә'рша у ә'рде.

Меше Лор'йа шин тәр'а бьск у п'ор',
Бәгдадйа доре бәйраqа мә сор.

Кәзие тә бунә ч'ә'вкани у ч'әм,
Кӧ сәр синге тә дькьн лəмə-лəм.

Севан у Айг'ьр ч'ә'ве тәйә р'әш,
Әрəз у Зəнгу тәр'а р'әхт у р'əwш.

Әлəгəз хьзем ль бевла пижин,
Агарак, Гйумуш г'ӧhаред зер'ин.

Ширак qолə зер' ль ə'нйа кəвəр,
Р'еед мə фьрə бӧр'ӧйе тəнə сəр.

Бәрфа Гридаґ сисә, сәqьрʻи,
Дәв у дьране тәйә шәкьри.

Мерг—кʻәwшәне тә гʻӧл, сосьнә нав,
Сурәтед тәнә, леве тә зьрав.

Ләмпʻе Илйич тʻорʻа тә мьрʻщан,
Пʻуч, бәтрʻәнг кьрьн тәʻри, тәʻристан.

Дәшта Арарат тәрʻа синг у бәр,
Ереван дӧрʻә, щәwаһьр ль сәр.

Кʻәмбәре тәнә канале тʻәзә,
Хwәлйа qьрʻ у дем бь wана рʻәзә.

Урʻьс, әрмәни, кʻӧрд, адрбещан,
Һәврʻа кʻомәкьн, һәврʻа рʻӧк у щан.

Әw тʻьме тʻәвьн, әw һәврʻа сазьн,
Бона һәв бунә биләк у базьн.

У чаwа пʻешкʻеш һекәла зерʻин,
Пʻесира тәва ордена Ленин.

546—2

Әз мотӏаще тә, әз дәнгбеже тә,
Дьле дьнеда ль Москва мә.

Тӏәви хушк, бьра, дор сьфра тӏьжә
К'асе һьлтиньм бой бука тӏәзә.

1960

ДИСА ХWӘНДК'АРЬМ

Диса хwәндк'арьм...
Әз жь бәхте хwә р'ази, к'өбарьм,
Ль п'ашла тәда, Москва мәзьн,
Меван ниньм, хwәй у хөданьм.

Диса хwәндк'арьм...
Әз к'өрде лawe Әләгәза пир,
Әwләде тәмә, Wәт'ән, ль'лбарьм
Чawa жь дйа хwә кө дайә мьн шир.

Диса хwәндк'арьм...
Бона өлме нөh әз к'әсьримә,
Әз ньqьтк, Москва, өлме тә бә'рә,
Тө сәрканйа бәхт, пьшт у база мә.

Диса хwәндк'арьм...
Сәре хwә hьлдьн жь ахе г'ө'р'а

Кал у баве мьн, мьнра гöләшбьн,
Иро әз сәрбәст у бәхтәwарьм.

Диса хwәндкарьм...
Бо әмре сьбе әзи бawарьм,
Пьшт у базе мьн нәзар, нәзарьн...

1959

EZDIKI.COM

ҚИЗА УРЬС

Ҷ'ә'вә һешиньн—ә'змане сайи,
Дем дьтәйисә мина зер',
Бәшәр р'уньштйә сәр лева,
Кӧ дьхӧлхӧлә чаwа
Щәwа жь чие те бәржер.
— Бьбәхшин, хушке,—дьбежьм,
— К'әрәмкә.
— Т'әзә һатьмә, хәрибьм,
К'едәрейә Мәйдана Сор?
Бәнгзе we хwәш бу,
бәшьри,
Мьн т'ьре һәма wан чаха
Хушка мьн
Бәр мьн
Сәкьни.
— Әм һәр'ьн,—әwe гот,
Мә ләзанд,

Дәв у дьране
шәкьри,
Р'өк данә мьн,
Qниат у qәwат,
Тә дьгот дьчум бәр бь мал,
Сәр синге Әләгәза кал.
У дьмәшьн әз у әw,
Чawa хушк,
Чawa бьре ә'дәти
Чawa хун дькъшә, дьчә
Бәр бь дьләки.
Ч'ә'вә һешиньн—ә'змане сайи,
Дем дьтәйисә мина зер',
Дьли фьрәйә, бә'рә,
Р'әам у р'әwш же дьбарә,
Ләма мевane мина мьн,
Бьвә чин,
Бьвә чех,
Бьвә к'өрд
Москвае кәсаб дькьн мала xwә
У т'өщар жь wан,
Т'ө кәсәк
Т'әне наминә, нахальфә.

1956

МАЛДА

(Кәрик жь поэма «Бист сале дьн»)

Бу кәwтина кәлбе нәмьс,
Ћат пешйа мә, ль мә шабу,
Әм гьћиштнә нәwша тәмьз,
Баки ћеньк ль мә рабу.

Әwьр қәльшин, бьруск весйа,
Стәйрка чәве хwә қөнщьрand,
Шәв у тәбйәт ль ћәв алйан,
Қәй қиз, хорте ћәвдө нәбанд.

Бина гөла, көлилк, сосьн,
Пера ћатьн, әм тәв ћьлдан,
Пера-пера пешбәри мьн
Шәмал вәдан щотә шәмдан.

Шәв бәтрәнг бу, сьльки чу,
Нәwша кәзи ћатә хане,

Кәлб шабуна фьрqаскьр зу,
Чawa кьнел ль мәйдане.

Ле чь нәwшә, кane нәсар,
Кane гьжниже ль доре
(Бал мә wабу нал у нәwал,
Вьр жи wайә he, мьн търе).

Бу рәqина дәри, хwәбәр,
Бәр мә вәбу, әм чун hөндөр,
Жьна навсәрә демqәмәр
Сәлама мә ширьн вәгьрт.

— Дйа мьнә әв, дайка Шәме,
Щәмал мьнра кьр галә-гал,
Ле әв хорте меване мә
(... У дера гот нал у нәwал).

— Кәзар щари хер hатьнә,—
Шәме гот у вәбәшьри,
Чәве we рәш тәв бьрьqин
Мина кarбаре нәхшкьри.

Э, чь малә, шушти-мушти,
Hәр дәр шушә у пәнщәрә,

Бан сәр диwара р'уньшти,
Хәмла wана һәвр'а шәр'ә.

Ль сәр диwер т'әне шькләк
«Сәлам wәр'а жь космосе»,
Һәв шадьбьн qиз у хортәк,
Чаwа гӧл у п'әнще р'ое.

Р'адио һеди дьльлинә
Мьqамәки ә'мре т'әзә,
Дайка Шәме сьфре тинә,
Датинә сәр нан у р'әзә.

Дәрва шәвә, дәрва тә'ри,
Мал бона ма буйә сьт'ар,
У әм ширьн хәбәр дьдьн,
Һәзар гьлийа тиньн сәр зар.

К'ане стере бәрейи кәвн?
К'ане щьл, лопе р'ьт'ьли?
К'ане к'оч, бар у к'ане т'әвн,
Ә'мре дьлхори к'әсьри?

К'а бәхирә, к'ане тәндур?
К'а ч'еләка гоше мале?

К'ане кӧлфәта бе дәстур
У кӧлоче сәре сале?

Әʼмре кәвн мьр, вәтәмьри,
Әʼдәт бу дил, һатә гьртьн,
Әw бун кәвьр, бунә кәрʼи,
Кӧ әв тама бе чекьрьн.

Мә ани бир кәзар гьли,
Пьрʼс у пьрʼсйар бунә гәwлаз
Шәме һьнәки сәqьрʼи,
Паше wа гот дайка херхаз:

— Шькьр буйә әʼсьл у әʼсас,
Мьразе мьн һатә сери,
Сьламәти кӧ паиз бе,
Әзе Щәмал бьзәwщиньм.

Малә шькьр тʼерә, тʼьжи,
Мала бе зарʼ, тʼьм бе рәwшә,
Мала бе зарʼ-нане тʼьси,
Зарʼа у әwләд-чьра гәшьн.

Хәзала мьн шькьр исал,
Хwәндьна хwә тинә сери...

Мьн тәгминкьр, wәки Щәмал
Дьбе бәсә шәвбөһери.

У әм разан, хәw бу падша,
Ле әз хөлам... хәw — бәра шин,
Әз кәвьрәк ле дапалйам
Кәта шәв кәтә бәр рөкстин.

1962

МЕРХАСИ

Мерхаси ньһа хәбатә, хөдан,
Хәбатә ньһа канйа дәwләте.
Бәре кӏе хwәдькьр чӧх у чәркәзи,
Кӏе гьредьда qайша хwә форме,
Кӏе кӏолос даланд шәӏра нәмоди,
Кӏе хwә wәрдькьр аӏтьнщие бьскин,
Кӏе зәнгу дькьр һәспа әӏрәби,
Дьготьн әвә мерхасе әӏйни.

Мерхаси ньһа хәбатә, хөдан,
Хәбатә һәртӏьм канйа дәwләте,
Мә Волга бьрӏи бей qайша форме,
Дьжмьне фашист, кӧ һатнә сәр мә
Мәльсин, кӏәтьн бе чӧх чәркәзи,
Рӏакета мә we бу хушка рӏое
Чи мәрӏанә һәспа әӏрәби?
Тӏәбйәте иро әм дил дьгьрьн,

Әм мәрве садә, әм гъале қәшәнг,
Бей чӧх чәркәзи у бе апъынщи.

Хәбатә ныһа мерхасйа әйни,
Хәбатә тъме канйа дәwләте...

1959

ӘЛӘГӘЗ

Диса әз һатмә сәр пʼеша тә шин,
Мина кӧрʼе тә, мина хwә бәре,
Гӧл у сосне тә мьн диса дитьн,
Мина нәфт рәнге кәскәсоре.

Мьн диса дитьн бәйаре тә нәхш,
Занге тәйә пир, чәме тәйе гӧрʼ,
Бәрбанга тә кәw у һәwa тә хwәш,
Қәйтʼанед бәрфе, дәште кӧлилкпьрʼ.

Мьн тӧ нәдити wәʼдәе бәре,
Мьнрʼа готьнә дйа мьн, мәзьна,
Хунхӧра дабу тә кʼаса жәʼре,
Кӧштьна тʼьфала, искина жьна.

Гәлие тәйә кʼур бь хун дькʼьшиан,
Сьме һәспе хунхӧра ль тә бун

К'очәр п'әришан сәр тә дьгәр'иан,
Бьн баре дәрда мә'рум, бе һәбун.

Иро т'әмами һати г'öһастьн,
Сәлам дайә тә тә'ва советие,
Р'абунә һәзар к'öлилк у сосьн,
Әз жи хwәй мальм ль сәр синге тә.

Диса әз һатмә сәр п'еша тә шин,
Мина к'öр'е тә, мина хwә бәре,
Г'öл у сосне тә мьн диса дитьн,
Чawa һәфт р'әнге к'әскәсоре.

1950

СЬВӘ

Шәве мина хушка ӕ'зиз,
Дәстур стәнд жь дәшт у банйа,
Р'ое бь тиренще хwәйә сис,
Р'әwш да аве чәм у канйа.

Ћәр аведа зер' у к'арбар,
Сәр кӧлилка авиа мьрщан,
П'әнщә у ав, ави, гића
Дьбьрьqьн чаwа дӧр', лал.

О, әв сьвә, сьва ӕ'мрә,
We алт'кьрийә тә'рйа qьр'ащ,
Әw ӕ'мьрр'а бәрәмбәрә,
Сьва т'әзә, сьва сәрт'ащ.

Сьва хере, бьмәш ћәр'ә,
Ль нав wәлате капитал,
Батмиш бькә кәвс у зьндан
Щан, әв сьва, сьва ӕ'мрә.

1950

РӀУБӘЙТЕ WӘТӘНҠЬЗИЕ

1

Ҡьзкьрьна wәтӏән ль дьле мьнда,
Ҳелина хwә чекьрйә wьра,
Әwә кӧ рӧк-қьнйате дьдә мьн,
Кӧ әз ҷәк у силька ҳьлдьм,
Кӧ бьвмә ӷалә, кӧ бьвмә дәнгбеж,
Кӧ бьвмә мотӏащ ль сәре ван рӏйа,
Наве тәй мәзьн ль сәр леве мьн.
Тӧ рӧк у қьниат, wәтӏәне мәзьн.

2

Хwәли wәки бь шӧрәт бә,
Дьдә wәтӏән зерӏ у мадан,
Бәӏрә wәки гәлә курбә,
Нав хwәда хwәй дькә гәмйан,
Мәрве кӧ тен дәрбаз дьбьн,

546—3

Р'у дьнер'а гәлә п'ьр'ьн,
Чawa бькьн, к'ӧда h'әр'ьн
Диса п'ара wанә мьрьн.
Әм әwләде we хwәлиенә,
Әм әмре хwә дьднә wәт'ән.

3

Ч'йайи чьqас кӧ бьльндбә,
Диса п'егә ле дькәвә,
Мәрве мерхас т'ӧщар-т'ӧщар
Жь дәшта шер' qәт нар'әвә,
Гәрә бь хуна хwә р'әнг бькә
Әw хwәлйа, кӧ р'ӧк дайә wи
У мина де әw хwәй кьрйә,
Бь сәрбәсти, бь бәдәwи.

4

Тӧ кӧ мьри,
Дьви хwәли,
Жь де нави
Щарәкә дьн.
Ле тә wәки
Бона wәт'ән,
Ньвисинә к'ьлам

У бәйт'
Жь we xwәлйе
Гӧл, сосьне,
Шинбьн, тәр'а
Бьвнә к'ӧмәйт.

5

Дәqә ль сәр hәв дьвьнә зьнщир,
Калбун, пирбуне мә дькьн т'ьвдир,
Дә рабә сәр xwә, мә hевшин дәqе,
Кӧ дьhа гәшбә ахьрйа we бе.
1949

МЬQАМЕД БЬҺАРЕ

1

Р'о-бука т'әзә дәркәт бәр п'әрде,
Жь we дьбарә шәмал у нәдир,
Буз шәрма бу ав у р'ьжйа әрде,
Caw кәтә дьле зьвьстана пир.

Баға бьшкуда ләйлан дьлизә,
Ми ль сәр бәрхе ширьн дькалә,
Чәм хәмьлинә бь кәфа сисә,
Ле әрше әзмин гәми дьзарә.

Щан, чьqас xwәши, бьҺара исал,
Тө qалчичәка әдлайа дьне,
Тө хәта т'әзә, хәбәра нубар
У думәqәска дәwра мәйә че.

Мьрна мьхәнәт, әw пира дьжмьн,
Бьра бьмьрә, текәвә т'ьрбе,

Ле wəки əw hат чок дани сəр мьн,
Wəки те... бьhар, бьра тəра бе.

Кö бьтəмьрьм у бьвмə хwəли,
У бьвмə qнйат бона гöлед тə,
Кö дьhа ширьн, дьhа бəдəwби,
Бьhара рəнгин, бьhара wəтəн.

2

Бьhарə... əв чь хwəш бьhарə,
Бəрф кəтйə бəр рöкстин дьнəлə,
Дьнəлə, дьвə чəм,
Кö дькə ləмə-ləм,
Рöк дьдə хwəлйа хам
Шен дькə демстан.
Хwəзла мьн бəрфеда,
Дьнəлə, дьвə ав,
Кəла we дьвə рəwш
Бона ван рожед гəш.

3

Бьhарə, багче мьни хəмьли,
Дор у бəре мьн бöhöшт у щьнəт,

Wəтəне мьни бе сəр у бьни,
Кӧба тə дьле мьнда бу qӧдрət,
Бей тə хəрибе шарстанамə,
Бьhар у лəйлан бей тə чьранə?

1961

МӘЙАНӘ

Әзи вьрьм, ле тӧ дури,
Әз ньсрәте деме тәмә,
Тӧ бьһари, гӧл у нури,
Зьвьстане бәтрәнг дьки.
Тӧ бәрфа чил ль сәр занга,
Тӧ кәвотка ван бәрбанга,
Тӧ тиренща рожа гәши,
Qәфьлимә, мьн гәрм дьки.
Qизка бьҷук, qизка бәдәw,
Ҭәфәкуре бәнгзе тәмә,
Бькән, бькән, гӧләш бьбә,
Дьле баво тӧ хwәш бькә.

Әзи вьрьм, әзи дурьм,
Щолана тә – дьле мьнә,
Тӧ кӧ һәйи әмри хwәшә,
Бәнгзе мьни тәва гәшә.
Тӧ фәм наки, ҭӧ һе ҭьфал,

Тӧ дьле мьнр'а буй тамар,
У әз бей тә, дьл бе тамар,
Т'ьм т'әнемә, т'ьме бәтнал.
Ле щолана тәйә qизин,
Ль бьн тә'ва советие гәш,
Һәрт'ьм мина бьһара шин,
Һәрт'ьм сәрбәст у хӧданр'әwш,
Т'ӧ хәм нинә, кӧ тӧ дури,
Qизка бьч'ук, qизка дәлал,
Тӧ бьһари, гӧл у нури,
Тӧ тиренща р'ожа шәмал.

1959

АВИ

Р'оһьлат жь пәнще р'ое дьзәрьдә,
Авйа мьрщан ль сәр мерге дьбьрьдә,
Комбайнчимә, к'өме мьн дот', к'аw у к'өбар,
Чәнд гьлие wa бе нәмди хwә тиньм сәр зар:
— Ави һечә, әмре wейа гәләк кьнә,
Чәнд дәде дьн, кө әw һьлат, кө әw бу дат,
Әwe дәме мергә зайә, дор йа мьнә.
Ле тә дьгот авие стәндьн зар у зьман,
Чawa нәйар чәнд тә'не к'ур әwe мьн дан:
— Думьк кьне, сәwдәсәри, аqьл бәт'әр
Тө дәqәйи, дәqидәйи, әз бь хwә дәwр,
Тө ньqьтки, тө львәки, ле әз чйамә.
Бумә хөнав әз сәр дара нәфт дайке тә,
Бумә qьшйа ль сәр т'ьрба нәфт баве тә
П'ак заньбә, бawарйа тә ль мьн һәвә

Әзе бьвьм бәрф у баран сәр търба тә.
Мьн го—тӧ жи қӧрә нәбә, бабах нәбә,
Авийа зәлал, авийа дәлал, wәки мәрьв нинбә,
К'е занбуйа, кӧ ру дьне ави hәйә.

1962

ҺОСТА

Ч'ьвик т'әне бона хwә у щущуке хwә,
Һелинәке зьльк-зьльк дьньтринә,
Ле әв ҺОсте мерхас шәв-р'ож дьщә'динә
Бона мьн у Һәвале мьн ви т'амида
Мал-ҺелиНе бь хӧдане ль Һәв тинә.
Дьле мьно, бьдә мьн р'ӧк, бьдә qьнйат,
Кӧ п'еше мьн бьвә сибәрк бой wи ҺОсте ә'фат.

1962

ТӘМИЙА ӘСКӘР

Муске Ә'мора, кӧ ә'мре хWә да
ръкина ве рожа мәйә бәхтәWар.

Дае, бьрина мьн хәдарә,
Дае, бьрина мьн кәw нагрә,
Дае, бьрина мьн бефәсалә,
Дае, дае.

Дае, сьвә бу, сьвә зу бу,
Р'ое тәзә нәдир дабу,
Ћатә сәр мә нәйарә,
Дае, бьрина мьн хәдарә.

Дае, әз дьмрьм, ћун дьминьн,
К'ок ль фашист бьqәлиньн,
Бьра әw бьминә бесьтарә,
Дае, бьрина мьн хәдарә.

Дае, әз дьмрьм бона wәтән,
Wәки Әләгәза мьн тъме гәшбә,
Wәки әм диса нәбьн бечарә,
Дае, бьрина мьн хәдарә.

Дае, бьра диса бука тә
Чәва кьлдә, бьска бадә,
Кофие гьредә, нәминә фьqарә,
Дае, бьрина мьн хәдарә.

Дае, әз дьмрьм, хатре тә,
Дае, бьрина мьн хәдарә.

1961

* * *

Хәлqерӑа барбьр,
Хwәрӑа бьзна малхӧр.

1959

* * *

Хаси, хәзур у зә'ва,
Бьра, кӧ'ап у кӧ'хал,
Жь сьве нәта р'оава
Т'опбун, кьрьн галә-гал,
Awqac п'айи данә hәв,
Кӧ дәв ль wан майә жәв,
Зьман ль wан дьwиqә,
Минани зар'е сава,
Дьбен: шорба мә биqә,
П'ьшрука мә-мастава...

1961

* * *

Зьман ль wи сорани,
Әв қәлиботк пек ани:
— Ве дьнеда хенжь мьн
У **бава мьн** кәс тӧнә;
Бона хwә wa дьбежә,
Әв сәхире нәзанә.

1958

* * *

Дӧ руйе wинэ, дӧ астар,
Хәбәр дьдэ hал у qал,
Awqa гайа дьдэ xwэ,
Пэсна ль xwэ дькэ бар,
Гьлие ширьн дьрежэ,
Кӧ эw кӧрде лап пешэ,
Ле нэйф, нэзар у нэзар,
Эw бь кӧрди ньзанэ,
Дӧ щара дӧдӧ дькэ чар.

1958

546—4

* * *

Әз дьхуньм клама тә:
Ћавинә, р'о ль жоре дьqьжлинә,
Пьшта мерьва дьшәwтинә;
Ле пьзмамо, бьбәхшинә,
(Әгәр зедә зьманибә),
Жь кълама тә
Сӧр'а хәдар
Мина нәза,
Wәйнахе мьн дьләрзинә.

1958

* * *

Дәфе сьпи ль сурәте тә,
Хәwа шәва ль тә кәръми,
Тӧ тәрзирә кәти ләще,
Әw шаләки рӧже дьдру,
Тӧ дьнвиси сәрhатике.
Бәсә, пьзмам, бькәръми,
Чәве хwәндкара қәръмин.

1959

* * *

Әw гӧндда дьчу бәр бәрха,
Р'удьньшт ль бәр тәндуре,
Ле диплом дәстхьст бу аға,
Го әзьм бьлбьле Шәруре.
У ньһа ль куче қиркьри,
Вьк-вала, бәрәдай дьгәрә,
Наве гӧнд, тәндуре биркьрйә,
Әв мә'рум, әв кӧнде фьқарә...

1959

* * *

Жь щьмаәʼте дьдьзә,
«Кʼәләшо» у «Бәжна кʼе»
Дерс дькә у дьрежә,
Бе xwe, бе тәʼм дьпежә,
Qörʼә дьбә чawa дик,
— Әзьм дәнгбеже әʼсли.

1959

* * *

«Ӈльнтьр мьльнтьр,
Кӧр жь баве бьльндтьр»,
Бави дьзэ, бе исаф,
Дьпэкинэ вьр у wьр,
Кӧр жи ӈэла чэнд чьвта,
Жь баве xwэ дэрбаз кьр.

1958

* * *

Мьн хwәнд поэма тә,
Ле, пьзмамо, нәвежә кәси,
Нае бира мьн тьштәк,
Хенжи «ҭопе Qәрсе».
Поэма тә се ситьл ав,
Хwе битҭәр навә ль нав.

1958

* * *

Сәри дарә,
Зьки мәзьн,
Галә-галә,
Кӧ ру дьне
Ҭәне әзьм.
Бьра бежә,
Бawәр нәкә,
Ситла вала
Ҳәрҭьм әwра,
Qалмәqала.

1959

* * *

К'ламе тә өса зә'фьн,
Wәкә стәйре ру ә'змана,
Wәкә қуме қумьстана,
Ле, пьзмамо, ина бькә,
К'ьламе тә өса тә'льн,
Өса бәтр'әнг, өса бетә'м,
Wәхта хwәнди wан дьхуньн,
Зә'фә бек'еф у бәткальн.

1958

СӘРӘЩӘМ

Р'у

Р'ӧке мьн qӧр'на мьнә 3
Програма партиае 5
Сәлам, Москва 9
Пайиза Москвае 11
Ленинградер'а 13
* * * 14
Нева 15
Әрмәнистан 16
Диса хѡәндк'арьм 19
Qиза урьс 21
Малда 23
Мерхаси 28
Әләгәз 30
Сьвә 32
Р'убәйте ѡәтәнкьзие 33
Мьqамед бьһаре 36
Мәйанә 39
Ави 41
Һоста 43

Тәмийа әскәр 44
* * * 46
Хаси, хәзур у зә'ва 47
Зьман ль Wи сорани 48
Дö руйе Wинә 49
Әз дьхуньм к'лама тә 50
Дә'фе сьпи ль сурәте тә 51
ӘW гöндда дьчу бәр бәрха 52
Жь щьмаә'те дьдьзә 53
Ћьльнтьр мьльнтьр 54
Мьн хWәнд поэма тә 55
Сәри дарә 56
К'ламе тә öса зә'фьн 57

Сәһ'иде Ибо
Қöр'на мьн

Р'едактор Усьве Бәк'о
Шьклчи Һ. Мурадйан
Р'едакторе бәдәwәтйе Ан. Гаспарйан
Р'едакторе техникйе В. Галстйан
Қоректора контрол Э. Бәк'ойева

ВФ 05538 Т'әмбә 546 Тираж 500

Қагәз $70\times92^{1}/_{32}$ Бәлгнәшьре мәнгәне 1,87
Бәлгнәшьре нәширәте 3,75.
Бона нәшьре һатйә спартьн 18/II с. 1963
Бона чапкьрне һатйә қолкьрьне 31/V с. 1963
Қимәт 6 к.

Нәшьрхана I-е йа идара Һайполиграфһрате
Ереван, соқаqа Алавердйан № 65, с. 1963

ҚИМӘТ 6 К.

EZDIKI.COM